

Mřížované příběhy.

Jan Halouzka

Úvodní slovo autora.

Pár slov o mě. Psaní pro mě bývalo cestou úniku. Když jsem byl mladší, ponořil jsem se do světa fantazie, abych dal průchod svým myšlenkám a pocitům. I když moje příběhy nebyly dokonalé, vždy mi přinášely radost. V každém řádku jsem nacházel svobodu – tvořil jsem světy a postavy, které žily jen v mé hlavě. Měl jsem svůj vlastní vesmír, kde jsem mohl být kýmkoli a dělat cokoli.

Dnes, po letech života naplněného zkušenostmi, vím, že mám co říct. Život mě naučil víc, než by

dokázala jakákoli škola – lekce trpělivosti, bolesti, naděje i soucitu. Nasbíral jsem příběhy, které si zaslouží být vyprávěny.

Touto knihou se s vámi dělím o část své cesty. Doufám, že moje vyprávění v sobě nese něco víc než jen slova – snad kousek pravdy, možná kapku útěchy, možná jen lidský dotek. Věřím, že každý čtenář si v nich může najít vlastní odraz. A pokud jsem vás alespoň na chvíli zastavil, rozesmál nebo přiměl k zamyšlení, pak mělo mé psaní smysl.

Úvod

**Kovové postele, plechové skřínky, pár metrů
čtverečních a cáry světla,
přes zamřížované okno.**

**Hlavně parta spolubydlících,
které bych normálně ani nepotkal.**

**Vítejte ve světě, kde rozhoduje
právo silnějšího.**

Psal se rok 2013, a přestože bylo 7. ledna, slunce svítilo a bylo sucho. Jen studený větřík profukoval naše oblečení. Stál jsem se svým společníkem, kterému říkáme Tonda, u dveří brněnské věznice a hledali jsme zvonek nebo nějaký jiný způsob, jak na sebe upozornit, že jsme zde. Měli jsme na sobě, zimní oblečení a každý z nás nesl obrovskou tašku s oblečením, kávou a cigaretami, bez kterých se, podle

našeho vyhledávání, na internetu žádný správný vězeň neobejde.

Ani jeden z nás, přestože jsme byli starší, neměl s vězením dosud žádné zkušenosti, a tak jsme sháněli informace o vězeňském pobytu, kde se dalo. Vše začalo v roce 2001, kdy se nám podařilo odkoupit majoritní podíl jednoho známého konzervářského podniku. Podnik byl velmi zadlužený. Proti dluhům

však stála hodnota nemovitostí a zásob, které by za normálních okolností měly pokrýt s velkou rezervou.

Po převzetí podniku a zahájení výroby jsme se dostali do sporu s minoritním akcionářem, který nám všemožně ztrpčoval život svými obstrukcemi na valných hromadách a podáváním různých stížností a nesmyslných trestních oznámení a psaním pomlouvačných článků. Tím zcela zdiskreditoval naši společnost a banky a dodavatelé nám přestali věřit. Krach společnosti tedy způsobil právě on. Jeho trestní oznámení vždy policie odložila jako nepodložené.

Až v roce 2003 jsme byli já a Tonda obviněni za pokus o zvýhodňování jednoho věřitele proti ostatním, a tak po více jak 10 letech vyšetřování a soudních jednání jsme byli od-

souzení k třem rokům nepodmíněně ve věznici s dozorem. Na Nový rok 2013 v nás na chvíli vzplála naděje, že vše dobře dopadne, když prezident Václav Klaus vyhlásil amnestii. Po přečtení podmínek amnestie jsme ale zjistili, že našeho trestu se amnestie netýká.

A tak jsme se nacházeli u dveří vazební věznice v Brně, kam jsme se dle pokynů soudce dostavili. Brněnská věznice je místo, kam se svázejí zadržení z celého kraje. Zde jsou roztrženi a poté rozváženi do různých věznic po celé republice. Jak celý tento systém funguje, například podle jakých kritérií jsou vězni rozdělováni, jsem nepochopil.

Zvonek jsme objevili uvnitř malé chodbičky pod zaprášeným reproduktorem. Tonda zazvonil. Z reproduktoru se ozval chrčivý hlas: „Co chcete?“ Nesměle jsme odpověděli: „My

se jdeme přihlásit k nástupu trestu." Z reproduktorů se zase ozvalo: „Tak počkejte venku." Vypochoďovali jsme tedy na parkoviště před věznicí, kde si Tonda zapálil a vychutnával si, jak říkal, poslední cigaretu na svobodě.

Na rohu parkoviště jsem spatřil muže s velkou taškou, který také čekal na vyzvání dovnitř. Venku bylo krásně a já bych se nejraději otočil a jel zase zpátky domů. Tady mě držela naděje, že to nebude na dlouho a že se snad zase brzy dostanu domů. Po více jak hodině, kdy Tonda kouřil již třetí poslední cigaretu na svobodě, z reproduktorů se ozvalo: „Běžte dál," a dveře na chodbě se otevřely.

Na chodbě bylo přitmě, a tak byl zpočátku problém se zorientovat. To už nás však pobízel policajt, který se vynořil a hlásil: „Vše kovové vyndejte z kapes." Museli jsme projít,

přes kovový rám, zatímco se další policajti vrtali v našich zavazadlech. Po prohlídce nás tří, se přidal k nám i muž, který čekal s námi venku, nás policista proškolil. „Nyní půjdete v řadě za sebou a nebudete se mezi sebou bavit.“ Nám se ale rozhodně mluvit nechtělo.

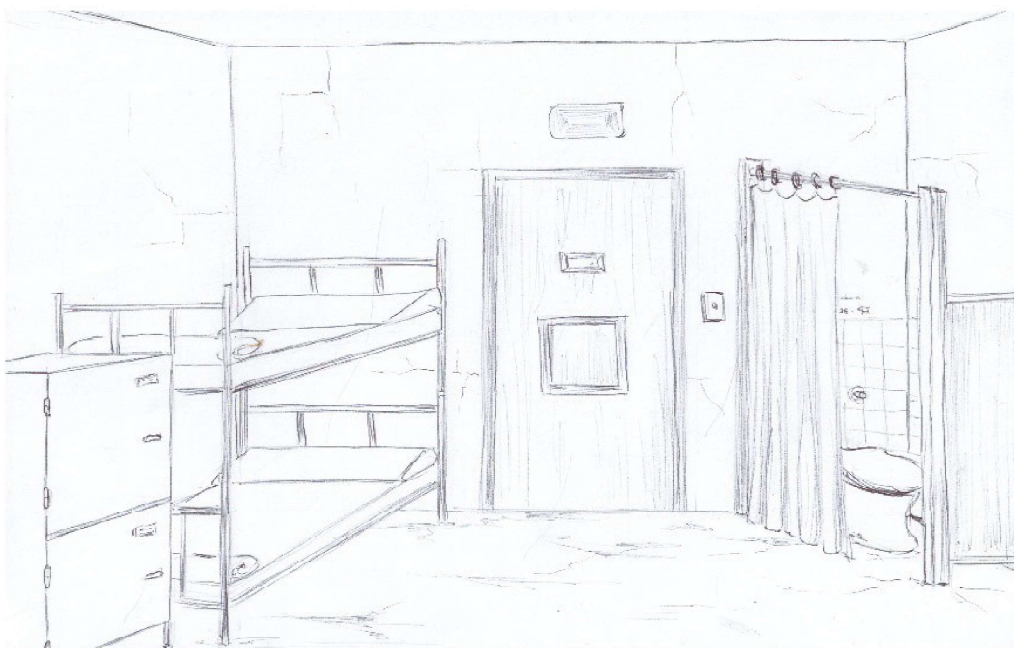
Vyšli jsme na vydlážděný dvůr obklopený vysokou zdí, na jejíchž rozích byly strážní budky a v rozích a po stěnách spousta ostnatého drátu. Vše toto na nás působilo skličujícím dojmem. Zamířili jsme k vysoké budově se zamřížovanými okny, která byla naším novým domovem. Budova byla celým labyrinthem chodeb s mnoha dveřmi, kde se bylo jen těžko na poprvé orientovat. Vyšlapali jsme do třetího patra, kde proběhla další, ještě důkladnější prohlídka nás i všeho, co jsme měli s sebou v taškách. Všechny naše věci byly roztríděny na ty, které nám hned vrátili, a na

ty, které nám možná někdo vrátí. Tak se stalo, že mi jako nepotřebné sebrali hodinky, nůžtičky na nehty a hrníček. To vše ale byly zase věci, které Tondovi nechali. Ztráta hodinek mě mrzela nejvíce. Dostali jsme pyžamo, pantofle, tričko a něco jako černé montérky. Dále dvě deky a povlečení na postel. Když už jsme byli takto vystrojeni, byl zavelen odchod a šli jsme se ubytovat.

Náš náhodný známý, který s námi prošel přijímacím procesem, byl násilník, který se kdekoliv a kdykoliv porval. Takže jeho trest byl většinou za ublížení na zdraví. Proto se ho velmi dotklo, jak nám vyprávěl, že nějaké paní u nich v ulici se ztratilo kolo a ta poslala policajty za ním jako k nejvíce podezřelému. Já přece nejsem žádný zloděj, rozčiloval se. Faktem ale bylo, že město Brno měl zakázané soudně. I to ale porušil a jako naschvál se

tam na záchodě s někým nepohodl a hned mu jich taky pár vlepil. Napadený hned volal policajty. Skončilo to u soudu a ten mu napařil 2 měsíce nepodmíněně. A tak se stalo, že nastupoval do vězení s námi.

S námi ale pobyl jen den a noc. Hned druhý den ráno nás rozdělili. Mě, s Tondou přeřadili do kobky číslo 193, která byla totožná s tou předchozí, a to i včetně nepořádku a špíny. Navíc zde bylo už asi delší dobu otevřené okno, takže zde byla ještě navíc i velká zima.

A na straně druhé záchod, kolem něhož byly vidět šlápoty. Bylo poznat, že ještě nedávno se zde vykonávala potřeba do díry v podlaze. Teď zde stál ale už normální splachovací záchod. Cela byla špinavá, v podlaze byl vydrolený beton tak, že nešla ani pořádně zamést, zdi zaprášené, odřené a plné různých nápisů a namalovaných vulgárních obrázků. Nápisy zde zanechaly generace vězňů, kteří zde byli před námi. A i podle nich bylo poznat, že se zde malovalo před dávnými časy. Nacházely se zde jména vězňů, datum konce jejich trestů, že ten nebo tamten je vůl, někdo někoho miluje, nebo, nápisy, jejichž obsah zde není možné publikovat kvůli možné mravní úhoně čtenáře. Velmi nepříjemný byl také zápach, který byl v kobce dílem přítomnosti záchodu přímo v místnosti a také dílem špíny.

Náš nový nocležník Milan byl již zkušený kriminálník. Trest nastupoval již po osmé, a tak věděl, co se bude dít dál a co máme dělat, abychom s Tondou hned zpočátku nespadli do nějakých problémů. Bylo ohromující, jakou rychlostí a zručností si ustlal postel. Bylo na něm vidět, že se vyzná i později, když nám vysvětloval, jak má předpisově ustlaná postel vypadat, jak do skříňky vyskládat osobní věci, aby se tam všechny vešly, nebo jak se umýt v umyvadle se studenou vodou v prostoru, do kterého se vešel jeden člověk. Ostatní tak museli sedět na posteli a čekat, až se uvolní místo. Také bylo zajímavé, jak ze zvuků, které se ozývaly na chodbě za dveřmi, poznal přesně, co bude následovat. Byl to chlap, jehož několikaletá kriminalita se projevila i na jeho vzhledu. Tonda se snažil utěsnit okno. K tomu však nutně potřeboval šroubovák.

No a jelikož jsme žádný neměli, rozhodl se o něj požádat dozorce, který měl službu na chodbě. Ten mu však důrazně vysvětlil, že je přísně zakázáno půjčovat vězňům jakékoliv nářadí, ať už šroubovák, pilník, pilku na železo nebo třeba autogen. Takže nám šroubovák nepůjčil. Tonda se zklamaně vrátil k oknu a začal ho pomocí papírků a podložek z papíru utěsňovat. To se mu celkem povedlo. Okno jsme už ale nemohli otevírat, a tudíž jsme už ani nemohli větrat. Na smrad jsme si ale zvykli, hlavně, že bylo teplo. Problém s utěsňováním okna nastal vždy, když probíhala tzv. technická prohlídka, kdy naši hlídači začali kontrolovat mříže na oknech, a přitom nám otevřeli okno dokořán, protože mříže byly přišroubované z venku. Nám pak nezbylo nic jiného než okno znovu pracně utěsnit. I když jsme teď věděli jak na okno, tak

cela a její stěny byly tak promrzlé, že jsme první dva dny měli na sobě oblečené vše, co jsme vyfasovali, a i když jsme se zabalili do dek, probouzeli jsme se v noci zimou. Postupem času se cela prohřála, nemohli jsme však, jak již bylo řečeno, větrat. Tonda se také pokusil o generální úklid cely. Na to vyfasoval od našich hlídačů trošku jaru a Savo. Tonda se snažil, ale vydrolená podlaha nešla zamést a počmárané a otlučené zdi taky nespravil. Což se mu celkem ale podařilo vyčistit, byl záchod a umyvadlo. A přitom jsme si také uvědomili, že nad umyvadlem ani nikde jinde v cele není žádné zrcadlo. Takže holení zpočátku probíhalo po paměti a později jsme vymysleli zlepšovák. Vyleštili jsme polévkovou lžící do vysokého lesku a v té jsme se při holení v rámci možností viděli. Ihned první večer jsme byli podrobeni zdravotní prohlídce.

Otevřelo se okénko na jídlo.

„Vystrčte ruce“ ozvalo se.

Když jsem poslechl, ucítil jsem studená kovová pouta na zápěstích. K lékaři mě tedy vedli v poutech. A tak jsem poprvé v životě ve svých 57 letech pocítil, jaké to je mít na ruku pouta. A není to opravdu nic příjemného.

Jsou hranaté, takže se při každém pohybu zařezávají a odírají ruce. Při pokusu o uvolnění se při každém pohybu utahují ještě více.

Teprve až po týdnu si dozorcí všimli, že jsem diabetik, a tudíž mám nárok, na dietu č. 9. jejíž součástí byla, i druhá večeře. Což bylo většinou jablko. Mezi jídlem jsme čas zabíjeli tím, že jsme spolu hráli karty.

U doktora jsem si postěžoval na bolesti zad a ten mě poslal na neurologii, kde mi předepsali nějaké procedury, a to mi pěkně zkomplikovalo život. Právě kvůli těmto procedurám jsem musel zůstat v cele o 14 dní déle, než jsem musel. Z celého tohoto procesu, příjmu, prohlídek a ubytování jsem byl ve velkém stresu, a tak když se podávala večeře (mexické fazole a lečo) tak jsem nebyl schopen spolknout ani sousto a večeře skončila v záchodě. Jíst jsem nemohl ještě ani druhý a třetí den. Až třetí den večer jsem do sebe dostal kuře s rýží.

Režim dne v cele: Budíček před šestou hodinou ránní, hned na to slyšíme, jak bouchají dveře. Vychovatel chodil po celách a sbíral dopisy od odsouzených a zároveň se vydávala snídaneň. Jak snídaneň, tak i veškeré ostatní jídlo nám bylo podáváno okýnkem ve

dveřích. Vše probíhalo v rychlém sledu, takže jsme měli co dělat abychom vše, a to včetně hygieny a stlaní lůžek v tak krátkém čase a malém prostoru stihli. Platilo zde to, co kdysi na vojně. Musí se spěchat, aby se pak mohlo zase na něco čekat.

Oběd se podával v 11. hod. v miskách nebo na talířích z umělé hmoty. Co se nesnědlo, splachovalo se do záchodu. Dodnes nechápu, že se jim záchody neucpávaly. Jídlo však bylo celkem chutné, a když nám ho bylo málo, mohli jsme se dojíst chlebem.

Během dne byl nárok na jednu vycházku v délce 1 hodiny. Za mého působení v Brně jsem za celou dobu 23 dnů byl na vycházce pouze jednou. Vycházky probíhaly venku na mrazu, a jelikož jsem neměl zimní boty, kabát ani čepici tak jsem se nemohl dočkat konce vycházky, kdy se budu smět vrátit na celu.

Překvapivě se ale na vycházky hlásilo celkem hodně vězňů, i když byla zima a padal sníh. Až po mé vycházce jsem zjistil proč. Při vycházkách byli totiž promícháni vězni z různých cel, a tak místo vycházky bylo místem setkání starých přátel kriminálních, kde si předávali pozdravy a informace. Například kde, kdo teď sedí, koho pustili nebo jaké to je v tom nebo tamtom vězení, čeho se vyvarovat nebo třeba jak správně napsat odvolání. Zvláštní sortu na vycházce tvořili kuřáci. Ty poznal každý velmi snadno. Ti šťastnější stojí a pokuřují a ti méně šťastní chodí a hledají špačky od cigaret nebo loudí cigarety po těch šťastnějších. Tady jsem si také, plně uvědomil, jaká to je výhoda, že nekouřím. Markantní bylo, když jsem později na vlastní oči viděl, co všechno je kuřák ochotný udělat pro to, aby získal cigarety nebo alespoň špačka.

Velký problém, který mě ale trápil, po celou dobu pobytu v Brně byla bolest zad, kterou ještě umocňovala hrbolatá matrace na posteli a málo pohybu. Ono celý den ležet na posteli je horší než celý den pracovat.

Pátý den jsem byl tedy pozván na neurologii kde mi paní doktorka, která už evidentně přesluhovala (což bylo zřejmé u všech doktorů, se kterými jsem ve věznici přišel do styku) předepsala 10x magnetoterapii a nařídila rovné lůžko. Zajistit rovné lůžko, ale bylo, pro dozorce velkým problémem tak jsem jim řekl, když už na toto téma dlouho debatovali, že to nějak vydržím a ať už to nechají tak jak to je. Počítal jsem s tím, že budu brzo odsud přemístěn. Magnetoterapii mi však začali dělat až po šesti dnech a spočívala v tom, že jsem si šel každý pracovní den lehnout na 10 minut do nějakého přístroje. I tato terapie byla jedním z důvodů, proč jsem byl zavřen v kobce 23 dnů, zatím co ostatní už byli dávno u svých oddílů. Musím se však zmínit o záchodu. Jak jsem

již uvedl, záchod byl umístěn v rohu místnosti ihned za dveřmi, a to tak aby na něj bylo vidět kukátkem ve dveřích. Kukátkem se na nás dívali dozorci každou půl hodinu. První tři dny jsem raději ani na velkou stranu nešel. Ovšem po třech dnech jsem už opravdu musel. Okno jsme měli pracně zateplené, a tak jsme to řešili tak když to na někoho z nás přišlo, že si někdo tedy Tonda musel zapálit cigaretu, otočit se a dívat se do zdi. Prdění jsme vůbec neřešili. Prděl každý, tak jak to na něj přišlo. A tak jsem to praktikoval i s dalším spoluvězněm, kterého mi přidělili do cely, když Tonda odjel. Koupání v teplé vodě bylo vždy ve středu, jednou za týden, a trvalo jen několik málo minut. Byla to velká úleva se vysprchovat po týdnu, zvláště když proběhla zároveň i výměna prádla. Během celého pobytu jsem trpěl depresí. Projevovalo se to úzkostí a nadměrným pocením, zvláště při stresových situacích. Tričko i pyžamo jsem měl stále promočené, a tak po týdnu jsem smrděl

i sám sobě. První dopis domů jsem napsal až sedmý den. Dříve jsem se na psaní nemohl soustředit. Desátý den se Tonda dozvěděl, že ho druhý den převevou do znojemské věznice, což se skutečně stalo, a já zůstal v cele sám. V noci jsem spal mizerně, stále jsem se budil, a ještě jako naschvál se mi ulomil kus zubu. Využil jsem toho, že tam právě byla zubárka a zub jsem si nechal opravit. Odjezdem Tondy se mi vše ještě zkomplikovalo. Zůstal jsem na cele sám bez hodinek a jiného zdroje informací. Informace byly také jeden z problémů. Z domova jsem byl na jejich přísun zvyklý jak z novin, televize, a hlavně z internetu. Po nástupu sem jsem byl najednou odříznutý úplně od všeho. Ztratil jsem kontakt se vším a v podstatě jsem ani nevěděl kolik je hodin. V té době probíhaly prezidentské volby. V prvním kole mě k volbám nepustili,